

- користуватися ресурсами Інтернету;
- використовувати електронну пошту.

Література

1. Гальперин П. Я. Введение в психологию : учеб. пособ. для студ. вузов, обучающихся по гуманит. спец. / П. Я. Гальперин ; науч. ред. и вступ. А. И. Подольский. – [5-е изд.]. – М. : Кн. дом. «Ун-т»: Моск. психол.–соц. ин-т, 2005. – 327 с.

2. Информатика в начальном образовании: Рекомендации ЮНЕСКО // Информатика в младших классах. : прилож. к журн. «Информатика и образование». – 1999. – № 2. – 96 с.

УДК 378:14

БУРТИН Л., КОВАЛЬ Т.В.,
Мукачівський державний університет

ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНА ОСВІТА НА ЗАКАРПАТТІ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ

Професійна (професійно-технічна) освіта є складовою системи освіти України. Професійна (професійно-технічна) освіта забезпечує здобуття громадянами професії відповідно до їх покликань, інтересів та здібностей [1].

Становлення системи професійно-технічної освіти на Закарпатті як і в Україні в цілому, пройшло складний шлях. Аналізуючи розвиток системи професійно-технічної освіти в Україні історики-науковці, І. Л. Лікарчук умовно поділяють його на шість етапів: 1-ий етап – з 1888 р. до 1920 р.; 2-ий етап – 1920-1929 рр.; 3-ій етап – 1929-1940 рр.; 4-ий етап – 1940-1959 рр.; 5-ий етап – 1959-1991 рр.; 6-ий етап – від 24 серпня 1991 р. [2].

Початок зародження і становлення професійно-технічної освіти на Закарпатті припадає на кінець ХІХ – початок ХХ століття, в період, коли Закарпаття перебувало в складі Австро-Угорщини. У цей час з'являються перші спеціальні ремісничі державні школи у містах Севлюш, Хуст, Мукачево, Ужгород, кількість яких різко збільшується з вересня 1919 р. після приєднання краю до складу Чехословаччини. Станом на 1936 рік в регіоні налічується уже аж 25 професійно-ремісничих шкіл різного спрямування: господарських, торгових, деревообробних та ін. [3].

З 1945р. починається радянський етап профтехосвіти, що формувалася на основі системи трудових резервів. Першими училищами, відкритими в цей період були: ремісниче училище № 6 у м. Ужгород, школа механізації сільського господарства в с. Вилоч на Виноградівщині. Згодом відкриваються ремісничі, технічні, професійно-технічні училища й в інших містах. Найпоширенішими професіями на той час були: столяри, теслярі, муляри, штукатурки, швачки, закрійники одягу, механізатори сільського господарства. Після реорганізації трудових резервів у профтехучилища, різко збільшується контингент учнів, а училища з'являються в кожному районному центрі. Починаючи з 70-х років училища стають середніми навчальними закладами, в яких окрім фахової підготовки надавалась середня освіта.

На початку 90-х років, як і по всій Україні загалом, ПТО опинилась в дуже скрутному становищі – недофінансування освітніх закладів та розвал промисловості призвели до перепрофільювання, об'єднання і навіть ліквідації деяких навчальних закладів. На кінець 1999р. в Закарпатській обл. функціонувало 17 ПТУ та 2 ВПУ проти 26 станом до 1988р.; загальна кількість учнів профтехучилищ склала 10 800 проти 15970 [3].

Починаючи з 1996р. розпочалося ліцензування навчальних закладів на право підготовки кваліфікованих робітників за окремими професіями. З 1 січня 2000р. для покращання діяльності ПТНЗ області створено Закарпатський обласний навчально-методичний центр ПТО, основними функціями якого є організаційно-методична та реалізація державної і регіональної політики в галузі професійно-технічної освіти. Серед основних пріоритетних напрямків діяльності професійно-технічної освіти області слід виділити наступні: оптимізація мережі навчальних закладів; оновлення матеріально-технічної бази; підвищення якості надання освітніх послуг та ін. [4].

Розвиток професійно-технічної освіти України зумовив істотні зміни у структурі закладів освіти і призвів до створення навчальних закладів нового типу, в яких здійснюється підготовка з 76 робітничих професій. Підготовку кваліфікованих робітничих кадрів здійснюють 16 державних професійно-технічних навчальних закладів (9 професійних ліцеїв, 3 вищі професійні училища, 1 професійно-технічне училище, 1 структурний підрозділ вищого навчального закладу, 2 центри професійно-технічної освіти).

Окрім професійно-технічних навчальних закладів, професійну освіту в області надають 9 міжшкільних навчально-виробничих комбінатів, 1 учбово-курсний комбінат, 10 навчальних закладів Товариства сприяння обороні України, 1 автошкола, 2 відомчих навчальних заклади, 5 приватних навчальних закладів та 1 навчальний заклад I-II рівнів акредитації. Вони мають ліцензії на провадження освітньої діяльності, пов'язані з наданням професійної освіти. Впроваджується система дуальної форми навчання на налагоджується співпраця навчальних закладів Закарпаття з країнами зарубіжжя: Чехією, Словаччиною, Польщею, Угорщиною [3].

В умовах глобалізаційних та інтеграційних процесів особливого значення набувають питання, пов'язані з обґрунтуванням нових підходів до формування державної освітньої політики в галузі професійної освіти. Система професійної освіти в регіоні на даний час спрямована на задоволення індивідуальних потреб особистості у здобутті сучасних і затребуваних на ринку праці кваліфікацій, підготовку конкурентоспроможних кваліфікованих робітників і молодих спеціалістів [4].

Література

1. Закон України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» // Професійно-технічна освіта. – 1998.- № 1. – С.2-12.
2. Лікарчук І.Л. Історія розвитку професійно-технічної освіти України // Профтеосвіта України ХХ століття : Енциклопедичне видання / За ред. Ничкало Н.Г. – К. : Видавництво «АртЕк», 2004. – С. 12.

3. Джерело: <http://zpto.ues.by/index.php/v-et-transcarpathia/the-history-of-vocational-education-transcarpathia/item/991-zistoriiproftek-hosv-ity-zak-arpatsk-oioblasti?tmpl=com>

4. Ничкало Н.Г. Розвиток професійної освіти в умовах глобалізаційних та інтеграційних процесів : монографія / Н.Г. Ничкало. – К. : Видавництво НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2014. – 125 с.

УДК 373.3-051:378.046

ВАРАДІ А.-В.О.,
Мукачівський державний університет

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВЧИТЕЛЯ СУЧАСНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Формування у людини творчого ставлення до навколишнього світу і його пізнання, а разом із тим і пізнання себе у світі є надзвичайно важливим, адже в сучасних умовах існує гостра потреба суспільства в тому, щоб його члени навчилися адаптуватись до швидких соціально-економічних змін, тому. Відтак, кожен учитель повинен розвивати в собі потребу в цілеспрямованому і систематичному самовдосконаленні себе як творчої особистості, розвивати професійні вміння, допомагати своїм вихованцям відкривати власний творчий потенціал, який стане в майбутньому джерелом щастя та самовдосконалення. Сучасний педагог - фундаментально освічена людина, здатна до гнучкої перебудови напрямів і змісту своєї професійної діяльності, яка самостійно працює над власним розвитком, підвищенням освітнього й культурного рівнів, уміє самостійно набувати необхідних для професійної діяльності знань, умінь і навичок, критично мислить, володіє стійкою системою мотивів і потреб соціалізації, здатна активно й творчо діяти. Проблема творчості, зокрема, педагогічної, стала предметом дослідження багатьох учених: сутності педагогічної творчості (О.Антонова, В.Загв'язинський, Л.Кекух, В.Кан-Калик, М.Поташник, С.Сисоева та ін.), готовності майбутнього вчителя до творчої діяльності (В.Васенко, С.Вітвицька, О.Гришина, Л.Мільто, В.Моляко, В.Сирота, Л.Спірін та ін.), обґрунтування ефективних форм і методів розвитку творчих здібностей майбутніх учителів (Г.Костюк, О.Леонт'єв, Ю.Пелех, І.Цимбалюк та ін.); використання рефлексії, як необхідного компонента творчої діяльності (Б.Ананьєв, С.Кондратьєва, В.Кривошеєв, В.Мацкевич, А.Пономар'єв).

Вчитель початкової школи повинен творчо засвоювати знання і застосовувати їх у конкретних навчальних і життєвих ситуаціях; критично осмислювати здобуту інформацію; оволодівати вміннями й навичками саморозвитку, самоаналізу, самоконтролю та самооцінки. Окрім того, педагог-професіонал повинен вміти на практиці працювати з освітніми процесами, будувати розвивальні освітні ситуації, а не просто ставити і вирішувати дидактичні завдання, такий, що дійсно є реальним суб'єктом педагогічної діяльності. Творча професійна діяльність учителя розглядається, як провідний

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>